

Tillsynsplan 2025

Tillsynsplan inom miljöbalkens område för 2025

Typ av styrdokument: Tillsynsplan
Beslutande instans: Bygg- och miljönämnden
Datum för beslut: 2024-12-17
Diarienummer: 2024-113 BMN

Gäller för: 2025
Giltighetstid: 2025-2027
Revideras senast: 2025-12-31
Dokumentansvarig: Enhetschef miljö

Innehåll

1.	Inledning	4
1.1.	Mål för tillsynen	4
1.2.	Ansvar för tillsynen	5
1.3.	Prioriteringar	5
1.4.	Tillgängliga personalresurser	6
2.	Miljöskydd	7
2.1.	Styrd tid	8
2.2.	Händelsestyrd tid	8
2.3.	Behovsprioriterad tid	9
3.	Förorenade områden	11
3.1.	Styrd tid	11
3.2.	Händelsestyrd tid	11
3.3.	Behovsprioriterad tid	12
4.	Små avlopp	13
4.1.	Styrd tid	13
4.2.	Händelsestyrd tid	13
4.3.	Behovsprioriterad tid	14
5.	Hälsoskydd, strandskydd och värmepump	15
5.1.	Styrd tid	16
5.2.	Händelsestyrd tid	17
5.3.	Behovsprioriterad tid	18
6.	Naturvård	19
6.1.	Styrd tid	19
6.2.	Händelsestyrd tid	19
6.3.	Behovsprioriterad tid	20
7.	Myndighetenssamverkan	22
7.1.	Styrd tid	22
7.2.	Händelsestyrd tid	22
7.3.	Behovsprioriterad tid	22
8.	Fysisk planering	24
8.1.	Styrd tid	24
8.2.	Händelsestyrd tid	24
8.3.	Behovsprioriterad tid	24

1. Inledning

Bygg- och miljönämnden ska årligen upprätta en tillsynsplan där det fastslås vilka verksamhetstyper som ska få tillsyn. Krav på upprättandet av en tillsynsplan som baseras på en aktuell behovsutredning finns i miljötillsynsförordningen.

Tillsynsplanen avser år 2025. Förutsättningarna och underlaget för planen bygger på nämndens behovsutredning 2025–2027 samt budget för 2025. Nämndens tillsynsobjekt finns registrerade i ärendehanteringssystemet Ecos2, detta verksamhetsregister fungerar som underlag för tillsynsplanen som utgår från uppföljning av händelser och ärenden. Planen utgår även från nationella, regionala och lokala miljömål/miljöprogram. Tillsynsplanen är beslutad av bygg- och miljönämnden.

Tillsynsplanen följer strukturen i behovsutredningen och har fyra tillsynsområden: miljöskydd, förorenade områden, små avlopp och hälsoskydd. Dessutom omfattar planen områdena naturvård, myndighetssamverkan och fysisk planering.

En stor andel av myndighetsutövningen är svår att förutse. Detta gäller exempelvis den händelsestyrda tillsynen som kan variera i mängd då det inte i förväg går att planera när eller i vilken omfattning som en eller flera händelser uppstår. Det kan även komma krav eller uppdrag från andra myndigheter som inte varit kända tidigare. Tillsynsplanen är ett levande dokument som uppdateras vid behov.

Arbetet med tillsynsplanen utförs som en del i en fortlöpande process där de olika faserna; behovsutredning, budget, översyn av resurser och kompetens, planering, genomförande och utvärdering återkopplar till varandra.

1.1. Mål för tillsynen

Miljö- och hälsoskyddstillsynen ska bland annat syfta till att nå miljöbalkens mål samt de nationella miljökvalitetsmålen och folkhälsomålen. Tillsynen ska vara rättssäker, effektiv och ändamålsenlig. Den offentliga tillsynen och tillsynsmyndigheten ska uppfattas som trovärdig av medborgarna, media och verksamhetsutövarna. Tillsynen är en del i strävan att uppnå Sveriges nationella miljökvalitetsmål, de folkhälsopolitiska målen samt den nationella strategin för miljöbalkstillsynen. Tillsynen ska ha en koppling till de globala målen i Agenda 2030, de nationella, regionala och lokala miljömålen.

Nämndens övergripande mål för verksamheten finns i budgeten.

1.2. Ansvar för tillsynen

Som tillsynsmyndighet ska bygg- och miljönämnden, på eget initiativ eller efter anmälan, i nödvändig utsträckning, kontrollera att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som meddelats med stöd av balken följs. Vid brister ska nämnden vidta de åtgärder som behövs för att lagstiftningen ska följas.

1.3. Prioriteringar

Verksamhetens arbete prioriteras utifrån nationellt beslutade tillsynsstrategier, resultat av tidigare kontroller samt nämndens viljeriktning.

Nämnden fastställer följande vägledande prioriteringar om eller när olika insatser måste vägas mot varandra:

1. Handläggning av ärenden med konstaterad miljöpåverkan eller ärenden med risk för olägenhet/eller skada.
2. Tillsyn och kontroll av verksamheter som prioriterats i behovsutredningen (styrd tid)
3. Annat händelsestyrt (som inte ryms i punkt 1 ovan) (gul tid enligt BU)
4. Behovsprioriterade tillsynsinsatser (blå tid i BU)
5. Administrativa remisser
6. Övrigt utvecklingsarbete

Utöver grunden i myndighetsarbetet med tillsyn och handläggning (styrd och händelsestyrd tid) kommer fokus för den behovsprioriterade tiden inom de olika verksamhetsområdena huvudsakligen prioriteras enligt nedan:

Miljöfarliga verksamheter	Tillsyn av verksamheter inom Mellbyåns avrinningsområde.
Förorenad mark	MIFO-utredningar, riskklassningar och nedlagda deponier.
Små avlopp	Uppdatering av kommunens avloppsregister.
Hälsoskydd	Fastighetsägares egenkontroll, tillfälliga och olovliga boenden, undervisningslokaler och solarium.
Naturvård	Deltagande i kommunens övergripande samhällsstrategiska arbete och deltagande i forum för naturvårdsfrågor.
Myndighetssamverkan	Utöka omfattningen av samverkanspartners, ta fram verktygslåda samt utföra gemensamma tillsynsbesök.
Fysisk planering	Deltagande i kommunens arbete med detaljplaner – ljudnivåer vid bostäder, dagvattenhantering, förorenade områden, naturvårdshänsyn, samt granskning av bygglovlista ur miljö och hälsa synpunkt.

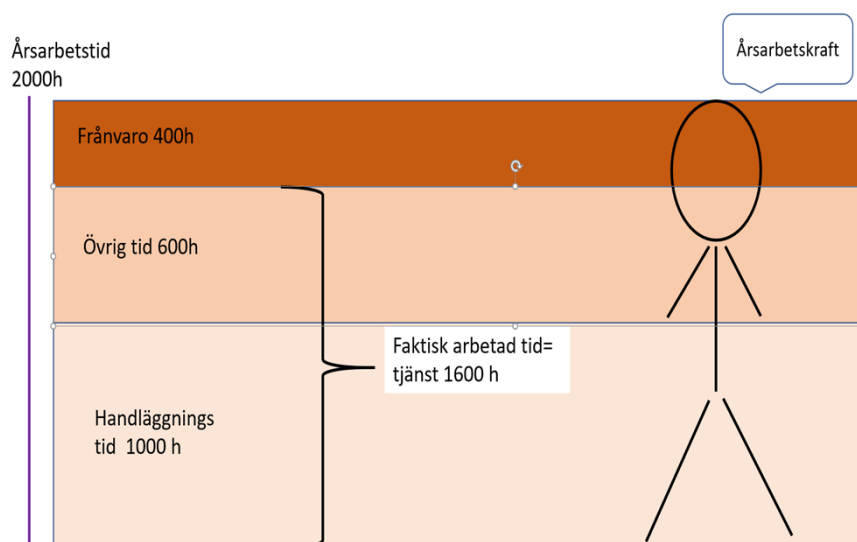
1.4. Tillgängliga personalresurser

För miljöbalkstillsynen finns för 2025 14,65 tillgängliga årsarbetskrafter. I tabell nedan framgår hur tiden planeras att fördelas mellan områdena.

Område	Årsarbetare 2025
Miljöskydd	4,7
Förorenade områden	1,5
Små avlopp	4,7
Hälsoskydd & Strandskydd	2,75
Naturvård (kommunekolog)	1
Totalt	14,65
Myndighetssamverkan	1*
Detaljplanearbete	0,9*

*Antal timmar och personalresurs ingår redan i respektive område.

En heltidstjänst omfattar i snitt 1600 timmar per år när semester, helgdagar, sjukfrånvaro och annan frånvaro dragits ifrån. Tillsynstiden, den tid som en inspektör använder till kontroller och handläggning av ärenden utgör cirka 1000 timmar per år och heltidstjänst.

2. Miljöskydd

Miljöskydd omfattar framför allt den tillsyn som utgår från kapitel 9, exklusive hälsoskydd, 14 och 15 i miljöbalken.

Miljöskyddstillsynen syftar till att förbättra och trygga en god miljö utomhus och till att förhindra och förebygga utsläpp till mark, luft och vatten.

Miljöskyddsområdet är brett och inbegriper bland annat följande delområden: miljöfarliga verksamheter, avfall, hantering av massor samt kemiska produkter.

Inom området ingår tillsyn på objekt som omfattas av tillsyn enligt kapitel 9 i miljöbalken. Detta omfattar B- och C-verksamheter såväl som U-verksamheter. Arbetet bedrivs främst genom planerad tillsyn, handläggning av prövningsärenden, remissyttranden i tillståndsärenden samt inspektioner i samband med klagomål eller tillbud.

I den planerade tillsynen ingår normalt att kontrollera egenkontroll, kemikaliehantering, avfallshantering, samt utsläpp till vatten, luft och mark.

Förutom tillsynen över användningen av kemikalier hos miljöfarliga verksamheter ansvarar kommunen för tillsyn över butikers och grossisters försäljning av kemiska produkter och bekämpningsmedel förutsatt att de är köpta av svenska leverantörer.

Inom området ingår även att hantera olika ansökningar och anmälningar. Det kan gälla till exempel uppstart av eller ändring av miljöfarlig verksamhet, användning av avfall för anläggningsändamål, spridning av bekämpningsmedel eller olika typer av åtgärder inom vattenskyddsområde.

Området omfattar även granskning och registrering av inkomna kontrollrapporter för köldmedia samt cisterner. Myndigheten handlägger även anmälningar om installation av nya köldmedieanläggningar och cisterner samt registrerar skrotning av cisterner.

Vägledande miljö kvalitetsmål för området: Giffri miljö, begränsad klimatpåverkan, frisk luft, skyddande ozonskikt, ingen övergödning, grundvatten av god kvalitet, god bebyggd miljö.

2.1. Styrtd tid

I kommunen finns i nuläget 106 miljöfarliga verksamheter, 15 B-verksamheter och 64 C-verksamheter, som bygg- och miljönämnden har tillsynsansvaret för. Dessa verksamheter har högsta prioritet och de flesta av dem får tillsyn årligen. Här ingår även de verksamheter som omfattas av industriutsläppsförordningen (Bilaga Tillsynsprogram för IED-anläggningar 2025–2027).

Den styrda tillsynen inbegriper även granskning av inkommande rapporter gällande köldmedia (cirka 130 stycken) och cisterner.

Under 2025 kommer vi att börja arbeta med tillsynsprojekt runt våra verksamheter med årlig tillsyn. Genom att verksamheter inom en viss bransch får tillsyn under en given period kan vi skapa ett mer fokuserat arbetssätt som underlättar för att få en översikt av läget inom branschen samt att redovisa resultaten till bygg- och miljönämnden. För övriga branscher sker tillsyn löpande under året och följs upp regelbundet på annat sätt än genom projektform.

Planen för 2025 är att arbeta med följande tillsynsprojekt:

- Återvinningsstationer
- Köldmediarapporter
- Fordonsservice och drivmedelshantering
- Täckter

Tid i behovsutredning	1362 timmar
Tid 2025 (budget)	1362 timmar
Personalresurs	1,4 årsarbetare

2.2. Händelsestyrd tid

Arbetet styrs till stor del av inkomna handlingar och händelser, t.ex. prövning av tillstånd och dispenser, anmälningar men också ärenden som följer av bristande hantering såsom miljöstraffavgifter, åtalsanmälningar och klagomål. En hel del tid läggs även på remisshantering.

Behovet har uppskattats utifrån tidigare års händelsevolymerna samt kunskap om vad som är på gång inom området (ex nyetableringar av verksamheter, ny lagstiftning och så vidare). Det finns också följder som uppstår efter tillsyn enligt styrdd tid som leder till fler ärenden under händelsestyrd tid. Ett exempel är anmälningar om ägarbyten och förändringar i verksamheter som framkommer när tillsyn utförs.

Den händelsestyrda tiden kan inte prioriteras bort, handläggning av inkomna ärenden måste utföras. Skillnaden mellan uppskattad tid i behovsutredningen och i tillsynsplanen är att många gamla ärenden har avslutats under 2024 varför det inte behövs lika mycket tid till detta under 2025. Enheten arbetar aktivt med tydlig kommunikation, förebyggande information och att se över mallar för rapporter och beslut i syfte att bli tydligare, mer transparenta och effektivare. Detta arbete kommer att fortsätta under 2025. Detta innebär att tiden som läggs på handläggning i händelsestyrda ärenden kan minska. Genom att avdelningen under hösten 2024 införde en enhetstelefon har tiden som varje enskild handläggare lägger i telefonsamtal till medborgare minskat.

Tid i behovsutredning	2600 timmar
Tid 2025 (budget)	2100 timmar
Personalresurs	2,1 årsarbetare

2.3. Behovsprioriterad tid

Behovsprioriterad tillsyn omfattar de icke anmälningspliktiga verksamheterna inom miljöfarliga verksamheter (U), men även egeninitierade tillsynsprojekt, statliga tillsynsprojekt och inventeringar med mera.

I behovsutredningen finns branschernas tillsynsbehov utifrån de uppgifter om verksamheter som finns i verksamhetssystemet Ecos2. Ambitionen är att dela in branscherna i olika tillsynsbehov och därefter sätta en lämplig tillsynsfrekvens. Detta arbete görs lämpligen samordnat med översyn av modellen för taxa inom miljöbalkens område till SKR:s modell för behovsprioriterad taxa.

Under 2025 kommer ett tillsynsprojekt med fokus på området runt Mellbyån att startas upp. I projektet kommer tillsyn av verksamheter med närhet till Mellbyån att prioriteras, och även kommunekolgens arbete kan knytas till projektet. Under 2024 har det kommit flera rapporteringar om kraftiga övergödningar i Mellbyån, Anten och Ålandasjön vilket är en anledning till att just Mellbyån ses som ett avrinningsområde att fokusera på. Den här typen av tillsynsprojekt bidrar med en stor miljönytta och flera olika arbetsområden kan vävas in, bland annat:

- Säveåns vattenråd söker bidrag för att anlägga en våtmark utefter Mellbyån i höjd med Sollebrunn.
- Länsstyrelsen i samverkan med Säveåns vattenråd söker bidrag för projektiden "Metodutveckling av Mellbymodellen – stärkta funktioner i landskapet utifrån vattnets väg".

- I närheten av Mellbyån finns flera mindre jordbruk och hästgårdar (U-verksamheter) som skulle kunna vara källa till växtnäringsläckage, och det kan även finnas miljöfarliga verksamheter (U-verksamheter) och dagvattenanläggningar som bidrar med utsläpp med risk för påverkan på ytvattnet.
- I tillsynsprojektet kan vi knyta an arbetet med flera fokusområden inom den Nationella tillsynsstrategin; bland annat dagvatten, jordbruk och hästgårdar, påverkan på naturvärden i jordbrukslandskapet, invasiva främmande arter, samt fordonstvättar och verkstäder.

Utöver tillsynsprojektet runt Mellbyån är bedömningen att det under 2025 även finns utrymme för att arbeta inom nedanstående områden:

- Animaliska biprodukter.
- Sprängämnesprekursorer.
- Avfallshanteringsplaner för fritidsbåtshamnar.
- Illegal avfallshantering, bland annat tillsyn på avfallsanläggningar och avfallstransporter.
- Masshantering, återvinning och återanvändning av massor och avfall för anläggningsändamål.

I tillsynsplanen har följande områden prioriterats ned jämfört med behovsutredningen:

- Deltagande i tillsynsprojekt inom Miljösamverkan Väst.
- Tillsynsprojekt av verksamheter inom vattenskyddsområde.
- Inventering av tillfälliga miljöfarliga verksamheter / åtgärder.
- Tillsynsprojekt inom återvinning av avfall så att det upphör att vara avfall.
- Tillsynsprojekt enligt EU:s förordningar Reach, CLP och biocider. Förordningarna beaktas i den ordinarie myndighetsutövningen.
- Informationskampanjer.

Tid i behovsutredning	2790 timmar
Tid 2025 (budget)	1185 timmar
Personalresurs	1,2 årsarbetare

3. Förorenade områden

Förorenade områden omfattar framför allt den tillsyn som utgår från kapitel 10 i miljöbalken. Tillsynen omfattar potentiella och konstaterade föroreningsskador i mark, grundvatten, ytvatten, sediment och byggnader. Förorenade områden inkluderar större eller mindre mark- eller vattenområden samt byggnader som innehåller hälso- och miljöfarliga ämnen. Föroreningen kan ha uppkommit genom att material med farliga ämnen använts i konstruktionen som till exempel fogmassa med PCB, utsläpp från industrier, avfall som deponerats, atmosfärisk deposition eller genom olyckshändelse som brand eller utsläpp. Förorenade områden innebär en risk för människors hälsa och miljön. Risker varierar beroende på olika faktorer så som typ av förorening och hur den sprids i miljön och kan under vissa omständigheter utgöra ett direkt hot mot människors hälsa och miljön.

Att identifiera, undersöka och åtgärda områden som förorenats av befintliga eller tidigare verksamheter är ett viktigt led i arbetet att minska riskerna för att människor och miljö utsätts för farliga ämnen.

Tillsyn av förorenade områden delas in i egeninitierad tillsyn av prioriterade förorenade områden, tillsyn av objekt som ännu inte inventerats samt händelsestyrd tillsyn. Därutöver tillkommer resursbehov för viss administration samt eventuella tillsynsprojekt.

Vägledande miljö kvalitetsmål för området: Giffri miljö.

3.1. Styrd tid

Styrd tid förekommer inte inom förorenade områden. Tillsynsbehovet är främst händelsestyrt och behovsprioriterat.

3.2. Händelsestyrd tid

Den händelsestyrda tiden inom arbetsområdet förorenade områden är handläggning av anmälan när föroreningar påträffas vid t.ex. schaktningsarbeten, byggnationer samt vid klagomål eller tillbud. Vid klagomål och tillbud bedrivs tillsyn och uppföljning av efterbehandlingsåtgärder i form av sanering eller avhjälpandeåtgärder.

Majoriteten av ärendena inom förorenade områden är kopplade till exploateringsprojekt i kommunen, oftast genom nya eller ändring av befintliga detaljplaner, men också bygglovsärenden, projekt inom VA eller gatunätet.

Inom samhällsbyggnadsförvaltningen pågår ett arbete med att förtydliga och effektivisera samhällsbyggnadsprocessen. Det innebär bland annat att det finns

en ökad förväntning på att miljöskydd kommer in tidigt i processerna för att ge råd i de olika exploateringsprojekten. Det betyder att mer tid behöver läggas på deltagande tidigt i processerna.

Tid i behovsutredning	1065 timmar
Tid 2025 (budget)	1010 timmar
Personalresurs	1 årsarbetare

3.3. Behovsprioriterad tid

Den huvudsakliga tillsynstiden hamnar under behovsprioriterad tid. Behovet styrs av det nationella miljö kvalitetsmålet för förorenade områden och mer preciserade regionala delmål samt det antal områden som identifierats och klassats inom kommunen. Det nationella målet är att alla förorenade områden är åtgärdade i så stor utsträckning att de inte utgör något hot mot människors hälsa eller miljön 2050. Vilket innebär att de mest prioriterade områdena behöver åtgärdas/saneras.

De delar av behovsprioriterad tillsyn som ryms i verksamheten för 2025, även om utrymmet är reducerat jämfört med behovsutredningen, bedöms vara:

- Fortsatta MIFO utredningar, fas 1 och 2, med undersökningar och eventuella krav på åtgärder (exempelvis deponier och områden med risk för PFAS förorening)
- Påbörja arbetet med att åtgärda de riskklass 1 och 2 som identifierats i kommunen.
- Fortsatt arbete med branschklassning av objekt.
- Fortsatt arbete med nedlagda deponier.

Tid i behovsutredning	1040 timmar
Tid 2025 (budget)	535 timmar
Personalresurs	0,5 årsarbetare

4. Små avlopp

Små avlopp är avloppsanläggningar som är dimensionerade för mindre än 25 personekvivalenter. Anläggningar större än dessa ingår i avsnitt 2. Inrättandet av små avloppsanläggningar kräver tillstånd enligt miljöbalken. Tillsynen omfattar alla små avlopp som finns i kommunen och den syftar bland annat till att minimera närsaltläckage, läckage av syreförbrukande ämnen och smittspridning.

Vägledande miljö kvalitetsmål för området: Ingen övergödning, Grundvatten av god kvalitet och Levande sjöar och vattendrag

4.1. Styrd tid

Styrd tid förekommer endast för ett objekt inom området, Nårsbo Avloppsreningsverk. Där är 16,5 timmar planerade.

4.2. Händelsestyrd tid

I den händelsestyrda tiden för området små avlopp ingår bland annat handläggning av avloppsansökningar, slamtömningsdispenser, förbud, förhandsbesked med mera. Här ingår även rådgivning vid fastighetsförsäljning och nyanläggning av avlopp.

Antalet tillsynsbesök påverkar inflödet av tillståndsansökningar och därmed behovet av resurser till handläggningen. Under 2025 beräknas tillsynstakten minska till 150 avloppsanläggningar jämfört med 300 anläggningar 2024. Med färre tillsyner förväntas antalet ansökningar om tillstånd att minska och att färre förelägganden om förbud behöver skrivas.

Tid i behovsutredning	1923 timmar
Tid 2025 (budget)	1523 timmar
Personalresurs	1,5 årsarbetare

4.3. Behovsprioriterad tid

Den behovsprioriterade tillsynen för små avlopp gäller inventering och tillsyn av enskilda avlopp och minireningsverk.

Vid årsskiftet 2025–2026 finns krav från Havs- och vattenmyndigheten på inrapportering av enskilda avloppsanläggningar. Alla anläggningar behöver vara uppdaterade inför redovisning till Havs- och vattenmyndigheten. Detta nämns bland annat som ett effektmål i den nationella tillsynstrategin enligt miljöbalken 2022-2025. Ett av effektmålen i tillsynsstrategin är att tillsynsmyndigheterna ska ha större precision i att välja ut och tillsyna de avloppsanläggningar som medför störst risk för negativ påverkan på hälsa och miljö. Uppföljningen av detta mål kommer ske genom att Havs- och vattenmyndigheten genomför årlig insamling av uppgifter via kommunernas ärendehanteringssystem och följer upp hur kommunernas arbete med att komplettera register och riskklassa avloppsanläggningar går. Detta är ett arbete som måste prioriteras och ett arbete som inte genererar några intäkter.

År 2007 påbörjades ett arbete med att inventera samtliga enskilda avloppsanläggningar i kommunen. Under 2024 blev denna inventering klar och kommunens cirka 4300 enskilda avloppsanläggningar har nu fått en första tillsyn. Havs- och Vattenmyndigheten har haft en rekommendation att kommunen bör ha ett tillsynsintervall på i genomsnitt tio år på enskilda avlopp. Nu har en ny riskklassningsmodell tagits fram av Havs- och Vattenmyndigheten för att optimera tillsynsresurserna. Den nya riskklassningsmodellen innebär att ett stort arbete med att uppdatera kommunens register och riskklassa alla avloppsanläggningar i kommunen. I Alingsås kommun ska den nya riskklassningsmodellen införas när Ecos-registret är uppdaterat.

I den behovsprioriterade tiden ingår även tid för deltagande i detaljplanarbetet och granskning av bygglovslistan.

Tid i behovsutredning	5425 timmar
Tid 2025 (budget)	3155 timmar
Personalresurs	3,2 årsarbetare

5. Hälsoskydd, strandskydd och värmepump

Hälsoskydd

Hälsoskyddstillsynen utgår från kapitel 9 i miljöbalken, förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd samt andra lagar såsom smittskyddslagen, strålskyddslagen och tobakslagen.

Hälsoskyddstillsynen syftar till att skydda människors hälsa i bostäder, offentliga eller allmänna lokaler och lokaler där människor får vård eller behandling samt smittskydd. Nämndens ansvar är att undanröja och förebygga olägenheter.

Tillsynsobjekten delas in i anmälningsskyddade (H) och icke anmälningsskyddade (UH) verksamheter. Anmälningsskyddade verksamheter (H) omfattar hygieniska verksamheter, bassängbad, undervisningsverksamheter och solarium. Icke anmälningsskyddade verksamheter (UH) omfattar bostäder för uthyrning till allmänhet, tillfälliga boenden, lokaler för vård, samlingslokaler, lokaler för förvaring av djur, idrottsanläggningar, enskilda vattenbrunnar m.m. Andra verksamheter som också omfattas av hälsoskyddstillsyn är t.ex. evenemang med hög ljudnivå och strandbad.

Området smittskydd innebär att förhindra spridning av samhällsfarliga sjukdomar och regleras i smittskyddslagen. I området ingår även att förebygga objektburen smitta (smittor från djur till människa). Bygg- och miljöavdelningen arbetar för att förhindra objektburen smitta i sitt tillsynsarbete. Objekt som kan bli mål för tillsyn är till exempel ventilationsanläggningar, vattenanläggningar utomhus/inomhus, vilda djur, skadedjur och sällskapsdjur.

Inom tobakslagen ligger området rökfria miljöer. Tobakslagen reglerar offentliga miljöer och lokaler där allmänhet har tillträde till och där det är förbjudet att röka. Syftet med lagen är också att hindra eller fördröja att barn och ungdomar börjar röka. Exempel på platser där det finns förbud är lokaler för skola- och barnomsorg, hälso- och sjukvård, hotell, inhägnade platser för idrott, restauranger och caféer. Privatbostäder omfattas inte av rökförbudet.

Strandskydd

Strandskyddstillsyn utgår från kapitel 7 i miljöbalken. Varje år inventeras ett till tre områden utifrån strandskyddsbestämmelserna. Inom strandskydd hanteras också flera interna samråd om strandskyddsdispenser från Bygglövsenheten. Tillsyn av strandskydd har sedan 2021 varit i fokus och ett mer aktivt och uppsökande arbete bedrivits. Alingsås kommun har cirka 54 mil strandlinje och vissa områden

är populära och har en hög exploateringsgrad. Fortsatta inventeringar är angeläget då felaktigheter som upptäcks långt i efterhand kan leda till utdragna och krävande processer för att hitta en lagenlig och proportionerlig lösning.

Värmepumpar

Antalet ansökningar har till en viss del minskat under 2024 efter en markant höjning dels beroende på de höjda elpriserna dels för att gamla anläggningar nu behöver bytas ut. Under 2025 kommer fokus ligga på handläggning av ansökningar. Någon planerad tillsyn prioriteras inte under året utan genomförs endast vid eventuella tips eller klagomål.

Vägledande miljö kvalitetsmål för området: Giffri miljö, Frisk luft, God bebyggd miljö, Säker strålmiljö.

Vägledande folkhälsomål för området: Boende och närmiljö, levnadsvanor.

5.1. Styrd tid

I den styrda tillsynen inom hälsoskydd ingår anmälningspliktiga verksamheter (H-verksamheter) såsom skolor, förskolor, bassängbad och hygieniska behandlingsverksamheter som innebär risk för blodsmitta eller annan smitta. I styrd tillsyntid ingår även kosmetiska solarium, vilka är anmälningspliktiga enligt strålskyddslagen.

I kommunen finns i nuläget cirka 92 H-verksamheter inom bygg- och miljönämndens tillsynsansvar. De har hög prioritet och får tillsyn regelbundet.

Tid i behovsutredning	604 timmar
Tid 2025 (budget)	604 timmar
Personalresurs	0,6 årsarbetare

Den nationella tillsynsstrategin för hälsoskydd 2022–2025 prioriterar inomhusmiljö och egenkontroll i skolor och förskolor. I Alingsås har fokus under de senaste åren legat på dessa områden. Ett större projekt om städning och egenkontroll genomfördes 2018, med uppföljningar 2019 och 2020. Tillsynen 2023 fokuserade återigen på städning, medan 2024 handlade om att slutföra kontroll av ventilation på skolor och utföra oanmälda kontroller på förskolor för att säkerställa att egenkontrollprogrammet följs.

Inom offentliga miljöer genomförs en förändring i övervakningen av luftföroreningar. Tack vare en stadig förbättring under de senaste åren har

mätningarna upphört och arbetet kommer att utföras genom ett modelleringsystem i samarbete med Luft i Väst.

Inom område strålskydd planerar Livsmedel- och hälsaenheten att delta i Miljösamverkans tillsynsprojekt gällande hygieniska solarium under 2025.

5.2. Händelsestyrd tid

Händelsestyrd tid omfattar bland annat hantering av ansökningar, anmälningar, klagomål, tips om olagliga byggnad eller åtgärd på strandskydd, remisser, samt rådgivning och stöd. Även tid för överklagningsärenden, miljöstraffavgifter och anmälan om brott enligt miljöbalken ingår i den händelsestyrda tillsynen.

Specifikt inom hälsoskyddsområdet ingår bland annat handläggning av anmälan om nya lokaler och verksamheter, anmälan eller ansökan om värmepump, anmälan/klagomål om olägenhet för människors hälsa, anmälan eller ansökan utifrån lokala föreskrifter m.m. Här ingår även extra tillsyn som går utöver den normala planerade tillsynen och som har sin orsak i bristande efterlevnad av lagstiftningen.

Tid i behovsutredning	963 timmar
Tid 2025 (budget)	963 timmar
Personalresurs	0,96 årsarbetare

5.3. Behovsprioriterad tid

Den behovsprioriterade tiden omfattar den planerade tillsynen på de ej anmälningspliktiga verksamheterna såsom tillfälliga boenden, vårdlokaler, gruppboenden, idrottslokaler, frisörer, massörer, strandbad, samlingslokaler med mera. Den behovsprioriterade tillsynen kan även omfatta nationella och länsvisa tillsynsprojekt, inventeringar med mera.

I den behovsprioriterade tiden ingår även tid för tillsyn av strandskydd.

Behovsprioriterad tid som kommer att prioriteras under 2025 är:

- Tillsyn av tillfälliga boende och olovlig boende
- Tillsyn av fastighetsägare egenkontroll
- Klarspråksarbete
- Tillsyn av hygieniska verksamheter med risk för blodsmitta
- Rökfria miljöer
- Strandskyddtillsyn

I tillsynsplanen har följande områden prioriterats ned jämfört med behovsutredningen:

- Tillsyn med hygieniska verksamheter som inte medför blodsmitta
- Tillsyn av offentliga lokaler
- Luftövervakning med provtagning
- Inventering och kartläggning av verksamheter
- Tillsyn av radon minskar

Tid i behovsutredning	1986 timmar där 345 är strandskydd
Tid 2025 (budget)	1223 timmar där 345 är strandskydd
Personalresurs	1,2 årsarbetare

6. Naturvård

Detta avsnitt omfattar framför allt den tillsyn som utgår från kapitel 7 i miljöbalken, tillsynen gällande strandskydd hanteras dock under punkt 5.

Med naturvård avser vi arbete som syftar till att skydda och vårda naturen och till att bevara den biologiska mångfalden. Nämndens ansvar inom naturvård inbegriper bl.a. tillsyn över kommunens skyddade områden, yttrande i bygglov- och strandskyddsärenden, bevakning av naturvårdsfrågor i planerings- och exploateringsarbetet, delta i kommunens samhällsstrategiska arbete, delta i interna och externa nätverksgrupper, inventering av skyddade arter samt övriga naturvårdsprojekt.

Det är viktigt att poängtera att kommunekologen inte bara arbetar för bygg- och miljönämnden utan utgör ett stöd för alla förvaltningar i kommunen.

Vägledande miljö kvalitetsmål för området: Ett rikt växt- och djurliv, Levande sjöar och vattendrag, bara naturlig försurning, Hav i balans samt levande kust och skärgård, Myllrande våtmark, levande skogar, Ett rikt odlingslandskap, Grundvatten av god kvalitet.

6.1. Styrd tid

Styrd tid förekommer inte inom naturvård. Behovet är främst händelsestyrt och behovsprioriterat.

6.2. Händelsestyrd tid

Många remisser och enkäter av skiftande karaktär inkommer som kommunekologen behöver samordna och svara på. Specifikt inom naturvårdsområdet ingår bland annat att yttra sig över strandskyddsdispenser, förhandsbesked och bygglov samt bevaka naturvårdsfrågor i planerings- och exploateringsarbetet. Arbetet med att effektivisera samhällsbyggnadsprocessen innebär att mer tid ska läggas tidigt i processerna vilket innebär att mindre tid kommer behöva läggas på att svara på remisser.

Tillsynen över strandskyddade områden ligger på Hälsoskyddsteamet och redovisas i avsnitt 5 "Hälsoskydd och strandskydd".

Kommunekologen handlägger även dispens- och tillståndsansökningar för åtgärder i de kommunala naturreservaten.

Naturvårdsfrågor berörs ofta i tillsyns- eller prövningsärenden som nämnden handlägger, som till exempel utökning av verksamheter eller påverkan av befintliga verksamheter på naturmiljön. Vid den typen av ärenden stöttar kommunekologen övriga handläggare.

I den händelsestyrda tiden ingår även att svara på frågor från allmänheten.

Tid i behovsutredning	420 timmar
Tid 2025 (budget)	250 timmar
Personalresurs	0,25 årsarbetare

6.3. Behovsprioriterad tid

Den behovsprioriterade tiden inom området för naturvård inbegriper bl.a. tillsynen över kommunens skyddade områden, informationsinsatser, deltagande i kommunens samhällsstrategiska arbete, interna och externa nätverk, inventeringar samt övriga naturvårdsprojekt.

Alingsås kommun har beslutat om fyra områdesskydd, tre naturreservat och ett kulturresevat. Bygg- och miljönämnden har ansvaret för tillsynen så att förvaltningen av dessa områden sker i enlighet med beslutade reservatsbestämmelser och skötselplaner. Skötselplaner för naturreservaten ses över och revideras regelbundet.

Arbetet med bedömningar av planer, bygglovsansökningar och strandskyddsärenden säkrar att naturvärdesperspektivet finns med som underlag i bedömningar inför beslut av planer, bygglov och strandskyddsdispenser. Kommunekologen säkerställer att det finns en helhetssyn på hur kommunen kan växa och samtidigt behålla sin höga attraktionskraft med grönområden, unika naturmiljöer och en stor biologisk mångfald.

För att åstadkomma utveckling och kunna genomföra natur- och vattenvårdsåtgärder är det bra att arbeta i projektform. Förstudier och projekt kan i vissa fall delfinansieras med externa medel från EU-fonder och nationella bidrag exempelvis LONA som är Naturvårdsverkets lokala naturvårdssatsning och LOVA, Havs- och vattenmyndighetens (HaV) lokala vattenvårdsprojekt. Under 2025 förväntas ett projekt för att anlägga en våtmark intill Mellbyån att genomföras, finansierat av LOVA-bidrag.

Kommunekologen medverkar i stor omfattning i kommunens samhällsstrategiska arbete i förvaltnings- och kommunövergripande projekt och arbetsgrupper.

De delar av behovsprioriterad tid som ryms i verksamheten för 2025 bedöms främst vara:

- Delta i kommunens samhällsstrategiska.
- Delta i kommunens detaljplanearbete.
- Delta i möten med Säveåns vattenråd.
- Delta i kommunens forum; Naturvård och rekreation samt Klimatgruppen.

Tillsyn av Hjortmarka naturreservat ryms inte inom de i budget tillgängliga resurserna. Tillsyn av Kvarnsjöns naturreservat gjordes år 2021, och av Nolhaga bergs naturreservat år 2022. Näst i tur står Hjortmarka naturreservat och därefter Gräfsnäs kulturresevat.

Tid i behovsutredning	1077timmar
Tid 2025 (budget)	750 timmar
Personalresurs	0,75 årsarbetare

7. Myndighetenssamverkan

Bygg- och miljönämnden i Alingsås kommun har under det senaste året intensifierat sina insatser för att motverka oseriösa verksamheter och skapa ett tryggare samhälle. Genom ett fördjupat samarbete mellan olika myndigheter har kommunen kunnat vidta mer samordnade och effektiva åtgärder.

Myndighetssamverkans syfte är att genomföra en fördjupad tillsyn av verksamheter där det finns risk för oseriösa förhållanden, såsom fusk, brottslighet och otillåten verksamhet. Genom att samla expertis från olika förvaltningar och myndigheter har kommunen kunnat uppnå en mer heltäckande och effektiv tillsyn.

7.1. Styrd tid

Styrd tid förekommer inte inom myndighetenssamverkan. Behovet är främst händelsestyrt och behovsprioriterat.

7.2. Händelsestyrd tid

Händelsestyrd tid utgörs främst av inkommande begäran från andra verksamheter att delta vid eventuella inspektionstillfälle. Denna tid ingår i respektive verksamhetsområde ovan.

7.3. Behovsprioriterad tid

Under 2024 har fokus legat på branscher som tillfälliga och olovliga boende, hygieniska verksamheter och miljöfarliga verksamheter. De fokusområdena kommer att fortsätta prioriterade även under 2025.

Samverkan under 2025 kommer att innefatta gemensamma inspektionsbesök, informationsutbyte och utveckling av gemensamma arbetssätt och verktyglåda.

Myndighetssamverkan har tidigare bestått av följande myndigheter/ förvaltningar:

- Samhällsbyggnadsförvaltningen (Bygglov, Miljöskydd, Livsmedels- och hälsa)
- Socialförvaltningen
- Polisen
- Gränspolisen
- Räddningstjänsten

För att ytterligare stärka insatserna kommer samarbetet under 2025 att utökas till att omfatta även Skatteverket och Arbetsmiljöverket. Detta kommer att möjliggöra en mer heltäckande tillsyn på branscher som verkstäder, avfallshantering, tobak, restauranger och tillfälliga/olovliga boenden.

Genom att samordna insatserna kan kommunen uppnå följande mål:

- Ökad trygghet: Minskad förekomst av oseriösa verksamheter och en ökad känsla av trygghet bland medborgarna.
- Rättvis konkurrens: Stärkt konkurrenskraft för seriösa företag och minskad risk för oseriös konkurrens.
- Bättre skydd för miljön: Minskad miljöpåverkan från oseriösa verksamheter.

För att uppnå dessa mål kommer Bygg- och miljönämnden tillsammans med de andra myndigheterna att fortsätta utveckla gemensamma verktygslådor och rutiner för samverkan.

Prioriterade tillsynsinsatser under 2025 som berör Myndighetssamverkan:

- Tillsyn tillfällig boende/olovlig boende – 100 timmar
- Illegal avfallshantering – 200 timmar
- Utveckling av verktygslåda och samverkan – 300 timmar
- Miljöfarliga verksamheter – 100 timmar
- Tobaksförsäljning - 100 timmar
- Livsmedelsanläggningar - 100 timmar
- Serveringstillstånd - 100 timmar

Tid i behovsutredning	1000 timmar
Tid 2025 (budget)	1000 timmar*
Personalresurs	1 årsarbetare*

*Antal timmar och personalresurs ingår redan i respektive område i kapitel 2 till 5.

8. Fysisk planering

Detta avsnitt omfattar deltagande i detaljplanearbetet på planenheten samt granskning av bygglovlista utifrån miljö- och hälsoskyddsperspektivet.

Det pågående arbetet med att införa ett ramverk för samhällsbyggnadsprocessen i Alingsås kommun ställer krav på att kompetensen inom miljöbalkens område kommer in tidigt i processerna. Detta medför krav på resurser som kan delta i detaljplanearbetet. Kompetens som efterfrågas är främst inom naturvård, förorenade områden, dagvatten och hälsoskydd, framför allt buller. Kompetensen i ett tidigt skede bidrar till att säkerställa att det finns en helhetssyn på hur kommunen kan växa och samtidigt behålla sin höga attraktionskraft med grönområden, giffria och säkra miljöer.

Vägledande miljö kvalitetsmål för området: Ett rikt växt- och djurliv, Levande sjöar och vattendrag, bara naturlig försurning, Hav i balans samt levande kust och skärgård, Myllrande våtmark, levande skogar, Ett rikt odlingslandskap, Grundvatten av god kvalitet.

8.1. Styrd tid

Styrd tid förekommer inte inom detaljplanearbetet. Behovet är främst händelsestyrt och behovsprioriterat.

8.2. Händelsestyrd tid

Händelsestyrd tid utgörs främst av remisser när detaljplaner går ut på samråd och granskning. Denna tid ingår i respektive verksamhetsområde ovan.

8.3. Behovsprioriterad tid

Den behovsprioriterade tiden inom området för fysisk planering omfattar deltagande i tidiga skeden möten och i arbetet inom olika detaljplanegrupper samt granskning av bygglovlista ur miljö- och hälsoskyddsperspektiv.

Tid i behovsutredning	965 timmar
Tid 2025 (budget)	900 timmar*
Personalresurs	0,9 årsarbetare*

*Antal timmar och personalresurs ingår redan i respektive område i kapitel 2 till 6.